

Lillehammer
kommune

GODT LÆRINGSMILJØ

I

LILLEHAMMER – SKOLEN

Overordna plan.

Innhold

1. MÅL OG DEFINISJONER	3
1.1 Overordna mål for Lillehammer – skolen.	3
1.1.2 Delmål	3
1.2 Definisjon	3
2. FORANKRING I LOV OG FORSKRIFTER.....	4
2.1 Kap9A i opplæringsloven.....	4
2.2 Lov om likestilling og forbud mot diskriminering	4
2.3 Ordensreglement for Lillehammer – skolen.....	4
3. SKOLEEIERERS SYSTEMATISKE ARBEID MED LÆRINGSMILJØET	4
3.1 Forebyggende arbeid	4
3.1.1.Kompetanseheving gjennom utviklingsarbeid.	4
3.1.2. Temaer til jevnlig drøfting i rektorgruppa:.....	4
3.1.3 Rutiner for jevnlig gjennomgang i kollegiet på den enkelte skole.....	5
3.1.4 Høstmøter	5
3.1.5 SFO - lederforum	5
3.1.6 Ledersamtaler	5
3.2 Oppfølging av enkeltsaker, veiledning.....	5
3.3 Tverrfaglig samarbeid	5
3.4 Ungdata.	6
3.5 Årshjul for samarbeidende tjenester.....	6
4. HANDLINGSVEILEDER VED MISTANKE OM / KJENNSKAP TIL BRUDD PÅ KAP. 9A – 2.	6
5. VEDLEGG.	9
5.1. Eks mal oppfølging §9A -4, når aktivitetsplikten er utløst.	9
5.2 Eks mal logg/ møteplan, oppfølging §9A – 4.	10
5.3 Rutine for å følge med. §9A – 4.....	11
5.4 Skjema for varslings. §9A – 4.	12
5.5. Årshjul for samarbeidende tjenester.....	13

1. MÅL OG DEFINISJONER

1.1 Overordna mål for Lillehammer – skolen.

**ALLE ELEVER OPPLEVER ET TRYGT, GODT OG INKLUDERENDE
LÆRINGSMILJØ SOM FREMMER HELSE, TRIVSEL OG LÆRING**

1.1.2 Delmål

- Kommunen og den enkelte skole har et forsvarlig system som sikrer elevenes rettigheter etter Opplæringsloven kapittel 9A.
- Skolelederne i Lillehammer sørger for at deres skole driver et systematisk, kontinuerlig og kunnskapsbasert arbeid for å fremme elevenes helse, trivsel og læring.
- Skolene har god praksis i å utvikle og opprettholde et godt og inkluderende læringsmiljø.
- Alle ansatte på skolen tar et ansvar for å utvikle og opprettholde et godt og inkluderende læringsmiljø.
- Skolene involverer råd og utvalg i arbeidet.

1.2 Definisjon

Begrepene «skolemiljø» og «læringsmiljø» brukes delvis som synonymer. I denne planen brukes begrepet «læringsmiljø» om alle miljømessige faktorer i skolen.

Dette inkluderer:

- Vennskap og relasjoner til jevnaldrende
- Relasjoner mellom elev og lærer
- Klasseledelse
- Læringskultur og fagdidaktikk
- Normer og regler
- Elevsyn og forventninger til læring
- Det fysiske miljøet i skolen
- Samarbeid mellom hjem og skole

2. FORANKRING I LOV OG FORSKRIFTER.

2.1 Kap9A i opplæringsloven.

Bestemmelsen om elevenes læringsmiljø i opplæringsloven, trådte i kraft 1. april 2003. Dette omtales som elevenes «arbeidsmiljølov». Siste endring er gjeldende fra 1.8.2017, det ble da et eget kapittel i opplæringsloven - 9A.

Lenke til Lovdata: [Kap9A i opplæringsloven](#)

2.2 Lov om likestilling og forbud mot diskriminering

Seksuell trakassering er å se på som en krenkelse og et brudd på §§9A – 2 og 9A - 3 i opplæringsloven. Dette utløser aktivitetsplikten på lik linje med andre krenkelser. I tillegg til opplæringsloven §§9A – 2,9A - 3 og 9A -4, ligger lov om likestilling og forbud mot diskriminering §6: Forbud mot å diskriminere og §13: Forbud mot å trakassere.

Lenke til Lovdata: [Lov om likestilling og forbud mot diskriminering](#)

2.3 Ordensreglement for Lillehammer – skolen.

Med hjemmel i opplæringsloven § 9A-10 har skolesjefen fastsatt forskrift om felles ordensreglement for alle grunnskolene i Lillehammer kommune.

Lenke: [Ordensreglement for Lillehammer - skolen](#)

3. SKOLEEIERES SYSTEMATISKE ARBEID MED LÆRINGSMILJØET

3.1 Forebyggende arbeid

Grunnlaget for alt arbeid i Lillehammer – skolen ligger i §9A -2: «Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring».

3.1.1.Kompetanseheving gjennom utviklingsarbeid.

Lillehammer – skolen har et samarbeid med Høgskolen Innlandet. De tre siste årene har det overordna temaet vært å forstå og jobbe etter intensjonene i revidert læreplan (Kunnskapsløftet 2020). Sentrale temaer her er fellesskapende didaktikk, sosial og faglig læring i sammenheng og inkludering gjennom læringsarbeidet. Gjennom nettverk for ledergruppene og skolebasert veiledning jobbes det i profesjonsfellesskapene på skolene med kompetanseheving basert på nyeste kunnskap.

3.1.2. Temaer til jevnlig drøfting i rektorgruppa:

- Elevundersøkelsen. Dette brukes både til forebyggende arbeid, og for å være oppdatert på status.

- Ungdata – resultatene hvert tredje år. Dette brukes både til forebyggende arbeid, og for å være oppdatert på status. Dette er lokale undersøkelser hvor skoleelever svarer på spørsmål om hvordan de har det, og hva de driver med på fritiden. På Lillehammer gjennomføres den på ungdomstrinnet og i videregående opplæring. Den tar for seg et bredt spekter av temaområder som dekker helheten i ungdommers liv.
Mer informasjon: www.ungdata.no
- 9A – forebygging:
 - rutiner og samarbeid på den enkelte skole
 - hva ligger i: «å følge med», «å gripe inn»
 - sosiallærerrollen, lavterskelteamene sin rolle
 - kulturforståelse
 - tverrfaglig samarbeid
 - de 5 delpliktene, drøftinger med vekt på elevens stemme.
 - dele erfaringer fra enkeltsaker med mål om å overføre til systemarbeid.
- Fravær, rutiner for oppfølging.
- Tidlig innsats

3.1.3 Rutiner for jevnlig gjennomgang i kollegiet på den enkelte skole

- «Godt læringsmiljø i Lillehammer – skolen, overordna plan». Ved oppstart av nytt skoleår.
- Gjennomgang av- og refleksjon rundt Kap9A i opplæringsloven, med spesielt søkelys på §§9A – 2 og 9A -3, samt den enkelte ansattes ansvar ut ifra §9A – 4. Ved oppstart nytt skoleår.
- Rutine «Følge med»; 2- 3 ganger i året. (Vedlegg 5.3)
- Resultatene av Elevundersøkelsen gjennomgås i kollegiet. Resultat som viser at elever opplever seg krenket av voksne blir prioritert i oppfølgingen, og dette gjøres av ledelsen.

3.1.4 Høstmøter

Skoleeier har årlige møter med skolene der temaet bl.a. er knyttet til analyse av Elevundersøkelsen og oppfølging av resultatene ved den enkelte skole.

3.1.5 SFO - lederforum

Oppfølging kap. 9A med spesielt søkelys på aktivitetsplikten tas opp minimum en gang i året.

3.1.6 Ledersamtaler

Oppfølging av den enkelte rektor i forhold til arbeidet med læringsmiljøet.

3.2 Oppfølging av enkeltsaker, veiledning

En rådgiver på skolekontoret har som oppgave å støtte skolene i oppfølgingsarbeidet, både i enkeltsaker og kompetanseheving (analyse av saker med mål om å videreutvikle arbeidet på skolene).

3.3 Tverrfaglig samarbeid

Det er etablert Lavterskelteam på alle skolene. Disse består av sosiallærer, helsesykepleier og PPT – kontakten. På ungdomsskolene er representant fra Trygg Oppvekst (TOPP) med.

Lavterskelteamene er sentrale i det forebyggende arbeidet for et trygt og godt læringsmiljø, og i oppfølging av enkeltsaker. De skal også kunne være drøftingspartner og støtte til lærere i ulike utfordringer.

De enkelte representanter fra andre instanser enn skolen i lavterskelteamene har også et ansvar for å ta opp bekymringer i møtene.

3.4 Ungdata.

Ungdataundersøkelsen gjennomføres hvert tredje år. Resultatene følges opp av SLT – koordinator ut mot elevene, ansatte og foreldregruppene i ungdomsskolen.

www.ungdata.no

3.5 Årshjul for samarbeidende tjenester.

Det er etablert et årshjul for ungdomsskolen knyttet til samarbeidende tjenester som er Trygg Oppvekst (TOPP), skolehelsetjenesten og forebyggende politi.

Tema som ligger i årshjulet:

- Seksuell trakassering. Dette er tema ved seksuell helsedag på 10.trinn, samt i individuelle samtaler på 8.trinn.
- Grensesetting og konsekvenser
- Sosiale medier
- Rus
- Seksuell helse

(Vedlegg 5.5.)

4. HANDLINGSVEILEDER VED MISTANKE OM / KJENNSKAP TIL BRUDD PÅ KAP. 9A – 2.

SITUASJON/HANDLING	ANSVAR	NÅR
Mistanke eller kunnskap om brudd på § 9A-2 varsles til rektor*	Den som har mistanke/ kunnskap om at en elev ikke har det trygt og godt	Samme dag
Skolen setter i gang undersøkelse/ oppfølging snarest, hva kan dette handle om? Både individ- og systemperspektivet skal være med. Undersøkelsen skal inneholde: - Samtale med den som opplever læringsmiljøet som utrygt. - Samtale enkeltvis med den/de som er involvert i saken. - Samtale med andre for å få saken belyst - Observasjon, følge med. Hvordan er det sosiale samspillet i gruppen eleven er en del av?	Rektor*	Snarest
		Samtaler: Samme dag, med avtale om videre oppfølgingssamtaler
		Snarest

Lillehammer kommune

Kontakte foresatte til den som opplever utrygghet - Informasjon om situasjonen - Hva skjer videre, og hvem har ansvaret. - Innkalle til samtale	Rektor*	Snarest
Vurdere videre oppfølging, bl.a. - Kontakt med foresatte til den/ de som er involvert. - Drøfte saken med sosiallærer og/ eller lavterskelteam - Informasjon til personale	Rektor*	Snarest, når en har tilstrekkelig oversikt i saken.
Utarbeide en aktivitetsplan som beskriver tiltak ut ifra undersøkelsen (se eks vedlegg 1) Disse punktene skal med: - Beskrivelse av situasjonen - Samtaler med elev. Eleven som har opplevd utrygghet skal ha medvirkning i sin egen sak. Det skal være forutsigbart og trygt, og hen skal være aktivt med. - Mål for arbeidet, gjerne med delmål - Konkrete tiltak med begrunnelse. Tiltakene skal være så konkrete at de skal kunne evalueres. Tiltakene kan være både akutte og langvarige, både rettet mot enkeltelev og gruppen/ klassen/ trinnet. - Hvem som er ansvarlig for tiltakene - Når tiltakene skal gjennomføres - Når tiltakene skal evalueres - Avslutning av saken - Ev avtale om videre oppfølging av eleven hvis behov etter at saken er avsluttet. Aktivitetsplanen er et dynamisk dokument Tiltakene skal være lovlige, egne og tilstrekkelige. Vurdering av barnets beste skal alltid ligge til grunn for tiltakene som velges. Aktivitetsplanen arkiveres i Visma Flyt Sikker Sak.	Rektor *	Snarest.
Informere skolesjefen i alvorlige saker.	Rektor*	Snarest
Ved mistanke eller kjennskap til at voksne i skolen krenker elevene, skal det varsles snarest til rektor. Rektor varsler så videre til skolesjef som følger opp sammen med rektor	Rektor	Snarest
Ved mistanke eller kjennskap til at en fra ledelsen krenker elevene, skal det varsles direkte til skolesjef.	Den som oppdager	Snarest
Dokumentere - gjennom referat og brev hva som blir gjort videre	Rektor *	Fortløpende.

Lillehammer kommune

- vurdering av barnets beste begrunnelse for om en eventuelt ikke følger foresattes eller elevens vilje/ ønske.		
---	--	--

Arkiveres i Visma Flyt Sikker Sak.

* Rektor har ansvaret, men kan delegere myndighet knyttet til oppfølging av saker.

Planen er oppdatert juli 2022.

5. VEDLEGG.

5.1. Eks mal oppfølging §9A -4, når aktivitetsplikten er utløst.

*Unntatt offentlighet jfr. Offl §§1 og 13.
Fvl §13.*

Navn på elev: _____ Navn på skole: _____

Dato for kjennskap om: _____

Dato for varslings til rektor/ den med delegert ansvar: _____

Bakgrunnen for at aktivitetsplikten er utløst: (kort beskrivelse med dato) _____

Hva skal tiltakene i aktivitetsplanen løse – mål og delmål:

UNDERSØKELSE:

Dato	Hva er gjort	Oppfølging	Dokumentasjon (ESA – referanse ea)

AKTIVITETSPLAN:

Dato	Tiltak	Ansvarlig	Gjennomføres når	Dato for evaluering	Status, begrunnelse Eks: - Ikke egna – avslutta - Videreføres.

Saken er avsluttet (dato): _____

Innen to måneder etter at saken er avsluttet, skal det gjennomføres minimum en samtale mellom eleven og en voksen som eleven er trygg på om saken. Videre oppfølging vurderes sammen med eleven og foresatte ut ifra sakens omfang.

5.2 Eks mal logg/ møteplan, oppfølging §9A – 4.

Navn på elev: _____

Samarbeidsmøter foresatte:

Dato	Kommentarer, for eksempel avtaler

Samtaler med elever:

Dato	Kommentarer. for eksempel avtaler

Andre samarbeidsmøter (eks lavterskelteam)

Dato	Ev kommentarer

Rutine for å følge med etter opplæringsloven §9A – 4 i Lillehammer – skolen.

Analyse gjøres av hele personalet ved skolen.

Når:	3 ganger i året: planleggingsuka i august, i starten av januar og i april.
Hvem	Alle ansatte. Klassevis/ ev trinnvis.
Hva: Analyse av skolehverdagen og evaluering av arbeid: <ol style="list-style-type: none">Hvor er det behov for å følge med ved vår skole? Tips:<ul style="list-style-type: none">Hva forteller elevene om dette i Elevundersøkelsen?Skolegården, korridorer, toaletter, garderober, gymsal, SFO, leksehjelp, skolevei, på nett/sosiale medier?Når er det behov for å følge med ved vår skole? Er det spesielle tidspunkt, arrangementer, aktiviteter, fag eller overgangssituasjoner der vi bør være spesielt observante?Hvem er det behov for å følge med ved vår skole? Vær obs på:<ul style="list-style-type: none">barn som blir/ har vært krenket, eller har vært utrygg over en periode.Elever med atferd som går utover andre, trenger voksne tett på for å få hjelp til å endre atferd.De fleste barn er sårbare i perioder og har behov for ekstra støtte av voksne«Skolen har et skjerpet ansvar overfor elever med en særskilt sårbarhet, jf. Prop. 57 L (2016-2017) punkt 5.5.2.1 og Rt. 2012 s. 146. Slik sårbarhet kan være knyttet til for eksempel elevens religion, seksuelle orientering, kjønnsuttrykk, funksjonsevne, at eleven har atferdsvansker eller forhold ved elevens familie og hjemmesituasjon. At en elev tidligere har vært utsatt for krenkelser, kan også gjøre en elev særskilt sårbar. Skolene må kjenne til at enkelte grupper elever er overrepresentert blant de som krenkes. Det er derfor viktig at skolene følger særskilt med på hvordan disse elevene har på det skolen.» (UDIR)Hvordan skal vi følge med og forebygge?<ul style="list-style-type: none">Eks samtaler, aktiv inspeksjon, observasjon, logg med elevene, jevnlig drøfting i voksenteam – hva rører seg i gruppen.Sett opp konkrete tiltakEvaluere forebyggende tiltak fra forrige analyse.	

Dette skal gjøres for å sikre at alle ansatte ved skolen følger med og er spesielt oppmerksomme rundt sårbare elever. I forkant av analysen i august anbefales en felles gjennomgang i samlet personale av hvordan identifisere de sårbare elevene.

5.4 Skjema for varsling. §9A – 4.

Skjema for varsling etter opplæringsloven §9A – 4.
Mistanke om, eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen.

Dato:	
Navn på elev:	
Navn på ansatt som melder fra:	
Kort beskrivelse av hvordan du har fått kjennskap til/ mistanke om:	
Kort beskrivelse av hva som har skjedd:	
Eventuell annen informasjon:	

Skjemaet skal fylles ut samme dag som en får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen. Skjemaet skal leveres til rektor.

5.5. Årshjul for samarbeidende tjenester.

Årshjulet for Ungdomsskolen 2020/2021

Trinn	Når	For hvem	Tiltak/tema	
7		Elever	<u>Juni</u> Helsesykepleier er med på møtet ungdomsskolene har på egen skole for neste års 8-klassinger.	Helsesykepleier
8	Høst	Foreldre	<u>September</u> Foreldremøte: Tjenestene presenterer seg selv. Når og på hvilken måte de er til stede på skolen, hvilke oppgaver de har	Helsesykepleier Ungdomsbasen
		Elever	<u>September/oktober</u> Presentasjon i alle klasser <u>August/september</u> Helsesøster er inne i klassene og presentere seg kort	Ungdomsbasen Helsesykepleier
	Vår	Foreldre	<u>April/mai</u> Foreldremøte Helsesøster informerer om to-hjems grupper	Helsesykepleier
		Elever	<u>Februar</u> En time i alle klasser om inkludering/miljø/vennskap/trivsel/mobbing.	Sosiallærer/ Helsesykepleier/ Ungdomsbasen

9	Høst	Foreldre	September Foreldremøte: Helsesøster informerer om skolehelsetjenesten 9.trinn.	Helsesykepleier	
		Elever	Høst halvåret Tilbud om to-hjems grupper November/februar Temadag om seksuell helse, likeverd og grensesetting	Helsesykepleier Helsesykepleier	
	Vår	Foreldre	April/mai Foreldremøte: Politi deltar på foreldremøte. Om konsekvenser, bybildet knyttet til rus, grenser og risikokvelder.	Politi	
		Elever	Februar/mars Rusopplegg: 1.time i hver klasse info om rusmidler, alkohol/narkotika, bruken i Lillehammer, konsekvenser. Samarbeidsmøter med skolen knyttet til opplegget (forkant/etterkant) og info hjem til foreldre.	Ungdomsbasen	
	10	Høst	Foreldre	September Helsesykepleier informerer om skolehelsetjenesten 10.trinn.	Helsesykepleier
			Elever	September/oktober Rus, grensesetting, konsekvenser o.l.	Politi
Vår		Foreldre	Mars/april Foreldremøte: Ungdomsbasen deltar på foreldremøte. Bybildet, rusmidler, grensesetting, overgang til vgs.	Ungdomsbasen,	

		Elever	Vår Antidoping Opplegg fra antidoping Norge som legges i mai/juni. I henhold til samarbeidsavtalen med Antidoping Norge.	SLT og Antidoping Norge
--	--	---------------	--	--------------------------------

Arbeidet som gjøres av de ulike tjenestene inn i skolen skal avklares og gjøres i samarbeid med skolens ledelse. Skolen ved ledelse eller trinnleder tar kontakt med tjenestene.

- For å se informasjon om seksuell helsedag, helsesykepleier sin time, to – hjems grupper og psykisk helse opplegg i skolen se skolehelseplanen (under revidering i 2021):

<http://www.lillehammer.kommune.no/getfile.php/3592722.1850.tdqewrfbap/Skolehelseplan%202016.pdf>

- Politiet har i 2020/2021 et tilbud om Delbart for alle ungdomsskoleelever, dette kan avtales direkte med Politikontakt.

Se info om Delbart her: <https://www.politiet.no/rad/trygg-nettbruk/delbart/>

- **Utover dette kan alle tjenestene tas direkte kontakt med hvis det oppstår situasjoner/utfordringer som det er ønskelig å ha samarbeid i forhold til.**

Skolen har ansvaret for å kontakte de ulike tjenestene og avtale datoer og tidspunkt for opplegg i klassene og deltakelse i foreldremøter.

Revideres i august 2022.
